

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

УТВЪРДИЛ:

ПРОФ. ДСН ДИМИТЪР ГРЕКОВ
МИНИСТЪР
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА
ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПЛОДОВЕ И
ЗЕЛЕНЧУЦИ В УЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ В
Р БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА

от 1 август 2014 г. до 31 юли 2015 г.

съгласно чл. 3 от Регламент на Комисията (ЕО) №288/2009

I. НЕОБХОДИМОСТ И ЦЕЛИ

Общата цел на схемата за предлагане на плодове в училищата е да се осигури юридическа и финансова рамка за трайно увеличаване на делът на плодовете и зеленчуците в храненето на децата, особено във възрастта, когато се оформят хранителните им навици. Това е инвестиция, която в бъдеще ще спомогне за намаляване на разходите за здравеопазване, произтичащи от небалансирано хранене.

Грижата за здравето на децата е приоритет в националната ни политиката, свързана с опазване на общественото здраве, това е основната цел заложена в прилагането на схема „Училищен плод” в Република България.

Храненето е един от съществените фактори в превантивната стратегия за намаляване на риска от хронични неинфекциозни заболявания като сърдечносъдови болести, рак, диабет тип 2, остеопороза и др.

През последните десетилетия се наблюдават неблагоприятни характеристики и тенденции в храненето на населението в България, включително и сред децата.

Проведеното през 2012 г. Национално проучване на храненето и хранителния статус на учениците от 7 до 18 години, в което са включени 4 400 деца от 1 до 12 клас, показва че 28% от децата консумират ежедневно и повече от един път дневно пържени картофи и чипс, захарни, шоколадови и сладкарски изделия, безалкохолни напитки, съдържащи захар. Тенденция за увеличаване на затлъстяването се наблюдава още при първокласниците. През 1998 г. относителният дял на децата на 7 и 8-годишна възраст със затлъстяване е под 10%, през 2008 г. е 13-14%, а през 2011 г. е 20,8% при момчетата и 14,6% при момичетата.

Проучванията направени от Националния център по опазване на общественото здраве показват, че среднодневната консумация на плодове и зеленчуци при деца на възраст 7 – 10 години е недостатъчна. Плодовете са в среднодневно количество 118,3 г. Децата в селските райони са консумирали два пъти по-малко количество плодове в периода на изследването от децата в градските региони. Пресните плодове съставляват 36 % от общото количество консумирани плодове, т.е. преобладават консервираните плодове.

Изводът от изследването е, че конкретната популационна група (деца на възраст 7-10 год.) е с недостатъчна консумацията на зеленчуци (среднодневен прием от 51,7 г), и на плодове среден прием от 118,3 г./ден, като общото среднодневно количество плодове и зеленчуци е 270 г, при препоръка за здравословно хранене - около 400 г/ден. Реалната консумация на плодове и зеленчуци представлява 40 % от препоръчителното количество за тази възрастова група. Хранителният модел на децата на възраст от 3 до 7 години е дисбалансиран с превес на висококалорийни технологично-обработени храни (като колбаси и тестени изделия) – богати на мазнини и енергия и с недостатъчно присъствие на важните за растежа и развитието на детския организъм плодове и зеленчуци.

Превенцията на затлъстяването и последващата заболяемост се основава на баланса в хранителния прием още от ранна детска възраст. Затова е наложително прилагането на стратегия, която да включва конкретни дейности и отговорности на всички институции, отговорни за храненето на децата.

Високата консумация на плодове и зеленчуци сама по себе си не е в състояние да изкорени проблема със затлъстяването, но подобряването на хранителните навици на децата и подрастващите спомага за подобряване на общественото здраве и намаляване на дългосрочния риск за развитие на социално значими болести - сърдечно-съдови, диабет, някои ракови заболявания. Храненето на детето в периода на училищната възраст е много важно за неговото развитие и растеж и за цялостния му психологически и физиологически комфорт. През този период се създават трайни хранителни навици - както добри, така и вредни, които много трудно могат да бъдат коригирани впоследствие. Необходимо е действията, насочени към здравословно хранене, да се провеждат още през детството или юношеството, за да се изгради здравословен модел на хранене и хранително поведение и да се предотврати неблагоприятното въздействие върху здравето на наднорменото тегло и неправилните хранителни навици. Именно в периода на детството се създават културата на хранене и вкусът към различните продукти. Ограничаването на нездравословните храни в училищните бюфети и столове трябва да се съчетава с предлагането на пресни плодове и зеленчуци, и с обезпечаването на достъпна за децата информация за това кои храни са полезни и кои - не.

Специфичните цели на програмата са да се прекрати тенденцията за ниска консумация на плодове и зеленчуци, да се повиши в дългосрочен план консумацията на плодове и зеленчуци сред децата, да се създадат и насърчат здравословни хранителни

навици, които децата да запазят и като възрастни. Предоставя се възможност на значителен брой деца в училищна възраст да консумират плодове и зеленчуци, като по този начин се осигуряват равни възможности за всички деца и подпомага социалното сближаване.

Съпътстваща цел е стимулирането на производството на плодове и зеленчуци. През последните години се наблюдава трайна тенденция на намаляване производството на плодове и зеленчуци в страната. Според експерти, финансовата и икономическа криза, спада в експортната реализация и евтиния внос и увеличените производствени разходи поставиха производителите на плодове и зеленчуци в изключително тежка ситуация. Представителите на браншовите организации настояват за предприемане на спешни мерки за регулиране на този пазар и за подпомагане на земеделските производители.

Стимулирането на производството чрез осигуряване на пазар на продукцията от сектора на плодовете и зеленчуците ще подпомогне решаването на част от проблемите на българските земеделски производители.

Естествените климатични условия в нашата страна са предпоставка за голямо разнообразие от плодове и зеленчуци през по голяма част от годината. България е традиционен производител на ябълки, праскови, череши, круши, сливи, десертно грозде, както и на домати, краставици, пипер, моркови, репички. Не бива да се пренебрегва и значението на местното оранжерийно производство на зеленчуци домати, краставици, пипер и др. Това гарантира достатъчна наличност на пазара на пресни плодове и зеленчуци местно производство с отлични вкусови качества.

Производството на плодове в страната ни се характеризира с голямо разнообразие от сортове с различен вкус - сладки, кисели, тръпчиви; както и широка цветова палитра - червени, зелени, жълти и др., което косвено, провокирайки интереса на децата, ще подпомогне постигането на целите на настоящата стратегия. Произвежданите в страната плодове и зеленчуци са добре познати на учениците, което е гаранция за по-голяма консумация.

II. КОЛИЧЕСТВЕНИ ИНДИКАТОРИ

Количествените индикатори, служат за оценяване на постигнатия напредък и реализирането на целите на настоящата стратегия.

Това са измерими показатели, които отчитат степента на повишаване консумацията на плодове и зеленчуци сред децата.

Общо тези показатели могат да бъдат разделени в следните три групи:

1. Финансови показатели – формират реалната икономическа рамка на схема „Училищен плод” и са основен индикатор за усвояването на средствата по програмата.

2. Показатели за участие – отразяват общият интерес към схемата като цяло и дават реална представа за броя бенефициенти и степента на обхващане на децата от целевата група.

3. Продуктови показатели – общи елементи, които са носители на специфична информация по изпълнението на схемата.

Посочените индикатори не могат да бъдат разглеждани отделно един от друг, тъй като само съвкупността от тях е възможно да даде детайлна оценка за ефективността на изпълнението на целите.

III. ДОПУСТИМИ ПРОДУКТИ

За да се гарантира, че допустимите за подпомагане продукти предлагат високо равнище на закрила на здравето на децата и за да се насърчат навигите за здравословно хранене, се изключват всички продукти с добавена захар, мазнини, сол или подсладители, съгласно Приложение 1 на Регламент (ЕО) № 288/2009.

Допустими за разпределяне по схемата са само пресни плодове и зеленчуци, включени в списъка по Приложение 2, като се гарантира тяхното разнообразие и се предоставят на децата във вид готови за консумация.

Всички пресни плодове и зеленчуци, включени в списъка на допустимите продукти, трябва да отговарят на минималните изисквания за качество на пресни плодове и зеленчуци, съгласно Регламент (ЕО) на Комисия № 543/2011 и на изискванията за безопасност съгласно Закона за храните и нормативните актове за неговото прилагане.

Плодовете и зеленчуците се съхраняват, подготвят и предоставят на децата и учениците в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно хигиената на храните и на Наредба № 37 от 21 юли 2009 г. за здравословно хранене на учениците.

При избор на продуктите е желателно да се отчита тяхната наличност на местните пазари. Това е предпоставка за лесното доставяне от заявителите според определените графици. При наличие на местните пазари, заявителите разпределят плодове и зеленчуци произведени по биологичен начин.

Забранява се разпределянето в учебните заведения на генетично модифицирани плодове и зеленчуци.

При разпределянето на продуктите трябва да се спазват изискванията за размер на една порция съгласно Приложение 3, като се гарантира разпределянето на най-малко 4 различни плодове и/или зеленчуци месечно.

IV. БЕЗОПАСНОСТ

Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) осъществява контрол върху складирането, опаковането, обработката, пакетирането, транспорта и доставката до крайния потребител на пресни плодове и зеленчуци, с цел опазване здравето на хората, чрез инспекции на обектите за търговия с храни, заведенията за хранене, транспортните средства. Извършва се контрол над съдържанието на остатъчни вещества от пестициди, нитрати и тежки метали в предлаганите на потребителите пресни плодове и зеленчуци, чрез вземане на проби от търговската мрежа и извършване на анализи. Разработват се и се прилагат мониторингови програми, свързани с прилагането на Добра хигиенна практика.

Компетентните органи осъществяват контрол с цел предотвратяване внасянето и разпространението на плодове и зеленчуци съдържащи замърсители над максимално допустимите количества. За плодовете и зеленчуците внос от трети страни, които подлежат на официален контрол по Регламент 669/2009 се изисква задължително представяне на документи за безопасност на продукта, а при необходимост се извършва и допълнително лабораторен анализ за остатъчни вещества от пестициди.

Контрола по безопасност на пресните плодове и зеленчуци се извършва от инспектори по контрол на храните към БАБХ, които имат право да извършват внезапни и планирани проверки за съответствие с действащото законодателство на територията на цялата страна.

V. ЦЕЛЕВА ГРУПА И ОБХВАТ

Проучванията показват, че навиците за здравословно хранене се формират в детството: тези деца, които са изградили навици да консумират плодове и зеленчуци в по-големи количества през детските си години, запазват този модел на хранене и в по-късна възраст; докато децата, с ниска консумация на плодове и зеленчуци през детството си, запазват подобно хранително поведение и като възрастни със съответните отрицателни последици за тях и техните деца. Най-подходящата среда за въздействие върху хранителните навици на децата на етапа, в който те се формират, са учебните заведения. Прилагането на схемата „Училищен плод” в учебните заведения е гаранция за нейната ефективност.

Националната стратегия за прилагане на схема за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения е предназначена за участниците в схемата „Училищен плод” в Република България, определени по Наредба за условията и реда за прилагане на схема за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения – схема „Училищен плод“ от 12 май 2010 г.

Плодовете и зеленчуците по схемата се предоставят на следните групи учащи се, посещаващи редовно учебни заведения:

1. деца от I-ва до подготвителна група включително, в държавните, общинските, и частните детски градини;
2. ученици от подготвителен до IV–ти клас включително, в държавните, общинските и частните училища.

В страната ни боят на децата от посочените групи учащи се е около 500 000, като може да бъде уточнена след старта на учебната година.

VI. МОДЕЛ

Схемата се прилага на национално ниво, на територията на цялата страна.

Организацията на разпределение е децентрализирана.

Плодовете и зеленчуците се раздават в деня на доставката отделно от основните хранения и не могат да се използват за приготвяне на ястия.

Заявители по схемата могат да бъдат:

- учебни заведения;

- еднолични търговци и юридически лица, които са поели задължение към едно или повече учебни заведения за доставка на плодове и зеленчуци по схемата, включително организации на производители на плодове и зеленчуци, признати съгласно чл. 43 от Закона за прилагане на общите организации на пазарите на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз;
- общините, за учебните заведения, които се намират на тяхната територия.

Заявителите са длъжни да водят отделна счетоводна отчетност за дейностите по прилагане на схемата. Кандидатстващите за участие в схемата подават заявление за одобрение на заявител в срок от 15 август до 20 септември в Областната дирекция Държавен фонд „Земеделие”, отдел „Прилагане на схеми и мерки за подпомагане” по тяхното седалище. Заявлението е по образец, утвърден от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие”- Разплащателна Агенция и се придружава от декларация за поемане на определени задължения. Министърът на земеделието и храните може със заповед да определи допълнителни срокове за подаване на заявления за участие в схемата през втория учебен срок.

В срок до 31 октомври изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие” издава акт за одобрение, с който заявителите, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 288/2009 се одобряват като изпълнители по схемата. Когато Държавен фонд „Земеделие” установи, че одобрен заявител вече не отговаря на изискванията или не изпълнява задълженията поети с декларация, в зависимост от сериозността на нарушението оттегля одобрението за период от 1 до 12 месеца или отнема даденото одобрение. Отнетото одобрение може да бъде възстановено по молба на заявителя, най-рано след 12 месеца от датата на отнемането.

VII. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ

Националната стратегия се прилага през периода от 1 август 2014 година до 31 юли 2015 година.

Схема „Училищен плод” се прилага през учебната година и включва периода от 15 септември 2014 г. до 31 май 2015 г.

VIII. УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Като се има предвид, че децата подражават на възрастните, в програмата „Училищен плод” следва да бъдат ангажирани широк кръг учители и родители.

Комплексният характер на програмата за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения изисква участието и широкото партньорство на поне следните сектори от обществото: здравеопазване, образование, земеделие. За постигане на целите на стратегията е необходимо и активното участие на различни правителствени и неправителствени организации и на медиите. Опитът е показал, че проблемите свързани с пълноценното и здравословно хранене, както и заболяемостта от неинфекциозни болести могат да бъдат решени най-ефективно чрез прилагане на единна национална политика и координирани междусекторни дейности.

Публичните функции по прилагане на схемата за разпределение на плодове и зеленчуци в учебните заведения са разпределени между органите, които ръководят трите заинтересовани сектора – Министерство на земеделието и храните, Министерство на образованието и науката и Министерство на здравеопазването. Министерството на земеделието и храните осъществява координация на дейностите свързани с прилагането на схемата. То представя пред Европейската комисия националната стратегия и промените в нея, както и бюджета на схемата и необходимостта от допълнително финансиране. Заявява пред министъра на финансите средствата необходими за национално финансиране на схемата.

Министерството на образованието и науката съдейства за прилагането на съпътстващи педагогически мерки. То организира и провежда, съвместно с Министерство на земеделието и храните и Министерство на здравеопазването, обучение на учителите и служителите в учебните заведения, които са ангажирани с прилагането на схемата, включително за прилагане на съпътстващите педагогически мерки. Важна функция на това министерство е да информира училищата за целите на схемата „Училищен плод” и за условията и реда за участие в нея, включително чрез предоставяне на печатни материали и указания. То има за задача също така да организира популяризиране на схемата сред родителите.

Съгласно изискванията на Регламент на Комисията 288/2009, Министерството на здравеопазването утвърждава списъка на допустимите плодове и зеленчуци. То също така одобрява, след съгласуване с Държавен фонд „Земеделие”, честотата на предоставяне на плодовете и зеленчуците на учащите и размера на порциите. Министерството на здравеопазването участва в подготовката на обучителни материали.

Важни функции по прилагане на схемата са възложени на Държавен фонд „Земеделие”, който е акредитиран като Разплащателна агенция на страната. Той

утвърждава допустимите за финансиране по схемата разходи, в съответствие с чл.5 от Регламент (ЕО) № 288/2009. На Държавен фонд „Земеделие” са възложени функциите по одобряване, временно прекратяване и оттегляне на одобрението на заявителите по

схемата, включително по изготвяне на образци на заявления за одобряване на заявителите и заявки за плащане на помощта. В качеството си на Разплащателна агенция Държавен фонд „Земеделие” извършва административни проверки и проверки на място на подадените заявки за плащане на помощта и изплаща помощта в срок до три месеца от подаване на заявка за плащане, когато са спазени изискванията на Регламент (ЕО) № 288/2009. Въз основа на извършените проверки Държавен фонд "Земеделие" одобрява или отхвърля, изцяло или частично, заявката за плащане. На тази структура са възложени и мониторингът и оценката на схемата - извършва ежегоден мониторинг на прилагането на схемата, въз основа на данните, получени за нейното прилагане, ежегодно нотифицира пред Европейската комисия резултатите от мониторинга, проверките на място и направените констатации. Най-малко веднъж на пет години извършва оценка на прилагането на схемата и съобщава на Европейската Комисия на всеки пет години резултатите от оценката на прилагането на схемата.

За да се осигури добра координация при прилагане на схемата Министерството на образованието и науката и Държавен фонд „Земеделие” сключват споразумение за сътрудничество.

Основна роля при прилагане на схемата играят учебните заведения, които участват в нея. Те осигуряват прилагането на съпътстващи педагогически мерки. Учебните заведения организират приемането и проверката на плодовете и зеленчуците, които им се предоставят по схемата и осигуряват участието на учителите и служителите при подготовка на раздаваните продукти. На директорите на учебните заведения е възложено да изготвят, съвместно със заявителите по схемата графици за доставка на плодовете и зеленчуците. Традиционна за България форма на участие на гражданското общество в дейността на учебните заведения са училищните настоятелства. В тях влизат представители на родителите и на обществеността. Очаква се те да вземат активно участие при изпълнение на функциите на учебните заведения по прилагане на схемата.

Участие в схемата за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения могат да вземат и общините. Те могат да бъдат заявители, от името на учебните

заведения на тяхната територия, както и да предоставят допълнително финансиране за прилагане на схемата на тяхната територия.

Участието на неправителствените организации, по-специално родителските организации, ще се изразява в наблюдение на качеството и безопасността на плодовете и зеленчуците, които се предоставят на децата. Те изразяват готовност да съдействат на училищата при подготовката на продуктите за раздаване и при реализирането на някои съпътстващи мерки.

IX. СЪПЪТСТВАЩИ МЕРКИ

За да се осигури ефективност на схемата, трябва да се прилагат разнообразни съпътстващи мерки, които са пряко свързани с целите на схемата за предлагане на плодове в училищата и подкрепят раздаването на плодовете и зеле. Съпътстващите мерки са насочени към разширяването на познанието на децата за селското стопанство и произхода на храната, производството на плодове и зеленчуци и техните характеристики. С тях се цели също повишаване на информираността относно значението на пресните плодове и зеленчуци за здравето на човека, добре балансираният модел на здравословното хранене и борбата с разхищението на храни.

Съпътстващите мерки, които са пряко свързани с целите на схемата могат да бъдат финансирани със средства на Съюза. Предвижда се и национално финансиране за изпълнението на тези мерки, за да се направи схемата по-ефективна. Част от финансираните съпътстващи мерки се изготвят централизирано чрез ДФЗ. Останалите съпътстващи мерки се прилагат по места.

Разработени са примерни съпътстващи мерки (Приложение 4), които да бъдат прилагани от учебните заведения.

При прилагането на съпътстващите мерки трябва да се осигури достъп до тях на мнозинството от децата обхванати от схемата.

X. БЮДЖЕТ

Съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, член 23, § 1, помощта от Съюза се отпуска за предоставяне на продукти от секторите на плодовете и зеленчуците, както и някои свързани с това разходи за логистика и разпространение, оборудване, популяризиране, наблюдение, оценка и съпътстващи мерки. Помощта от Съюза е 150 млн. евро за една учебна за всички държави членки. Помощта се отпуска по обективни

критерии въз основа на последните налични данни от 2012 г. по отношение на броя на децата на възраст от шесто до десет години и техния дял от населението на държавата. В страната ни децата от индикативната целева група са 316 744.

За България, първоначално определената помощ от Съюза, в размер на 90 % от бюджета на схемата за страната, е 2 094 722 евро (4 096 857,29 лв.), съгласно Приложение 2 към чл. 4, § 3 от Регламент 288/2009.

За постигане на основните цели на схема „Училищен плод”, на основание чл. 4, параграф 5, б. „б” от Регламент (ЕО) № 288/2009, България заявява необходимост от допълнителна помощ от Съюза, по-голяма със 100% от индикативното разпределение, посочено за страната ни в Приложение II на Регламента.

Решението за заявяване на по-голям размер на помощта се основава на следните причини:

- 100% оползотворяване на средствата по схема „Училищен плод” за 2012/2013 учебна година в Република България;

- Разширяване на обхвата на целевата група с включване на деца от първа и втора група в детските градини;

- Гарантиране изпълнение на основната цел на схемата - формиране на хранителни навици сред подрастващите;

- България е една от страните в ЕС, в която делът на децата с наднормено тегло е най-голям, а консумацията на плодове и зеленчуци е една от най-ниските. В следствие на това процентът на сърдечно-съдовите заболявания и инциденти (инфаркти, инсулти), диабет и някои видове злокачествени заболявания в страната е висок.

- Консумацията на плодове и зеленчуци от децата е в пряка зависимост от доходите. Нивото на доходите в страната е едно от най-ниските в Съюза.

Така окончателният размер на финансовата помощ от ЕС следва да достигне размер от 8 193 714,58 лв.

Заедно с необходимия минимум от национално финансиране, осигурен от Държавния бюджет, който е 1 187 635,14 евро (2 322 776.8 лв.), общата сума за посочената учебна година е в размер на 5 377 079,18 евро (10 516 491.46 лв.).

От така заложения общ бюджет на схемата, средствата за доставка на плодове и зеленчуци са в размер 9 606 080,00 лв. Средната стойност на финансова помощ за периода (учебна година) за раздаване на продукти на дете е в размер на 27.29 лева* (13,95 €). Размерът на разходите за съпътстващи мерки е 741 987,74 лв. Предвидени са разходи за информационни дейности от 168 423,72 лв. Общо изразходваните средства ще се определят на база подадени заявки за плащане от одобрените заявители.

Прогнозният бюджет на схема „Училищен плод” (Приложение 1) е разработен като са взети предвид:

- общ брой на учебните заведения;
- предполагаем брой учебни заведения участващи в схемата;
- процент от общия брой деца участващи в схемата;
- седмичното разпределение на плодове и зеленчуци, 40 доставки по време на учебната година;
- честота на раздаване на седмица;
- средната стойност на порцията на плодове и зеленчуци предназначени за разпределяне;
- максималният размер на субсидията за един ученик на година;
- национално съфинансиране в лв. (22,087%);
- Финансиране от ЕС в лв. (77,913%).

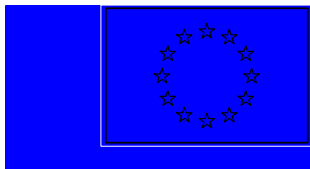
За учебната 2014-2015 година се предвижда в схемата да участват 352 000 деца, които представляват 69,4 % от общия брой деца попадащи в целевата група на схемата в страната ни.

Разходите за оборудване свързано с раздаването на плодовете и зеленчуците и транспортните разходи за договорените плодове и зеленчуци се включват в общата стойност на доставката.

XI. МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ ЕС

Съгласно изискванията на Регламент на Комисията 288/2009, при участие в Европейската схема за предлагане на плодове в училищата се информира обществеността, че схемата е получила финансова помощ от Европейския съюз. За тази цел на всяко участващо в схемата учебно заведение, на добре видимо място около главния вход се поставя плакат с размер А3 или по-голям и размер на буквите най-малко 1 см. Плакатът съдържа европейското знаме и най-малко следния текст:

ЕВРОПЕЙСКА СХЕМА ЗА ПРЕДЛАГАНЕ НА ПЛОДОВЕ В УЧИЛИЩАТА

Нашето/ата училище/детска градина участва в Европейска схема за предлагане на плодове в училищата с финансовата подкрепа на Европейския съюз.

Поддържа се централизирана електронна страница посветена на схемата за предоставяне на плодове и зеленчуци в училищата с различни нива на достъп за предоставяне на информация, отзиви, критики и препоръки: www.schoolfruit.dfz.bg.

Може да се разработят видеоклипове и други материали рекламиращи значението на плодовете и зеленчуците за здравето и доброто физическо състояние на децата. При изработването на рекламните клипове може да бъдат използвани любими анимационни герои. Добър ефект при популяризирането на схемата може да се постигне с участието на изявени спортисти или други популярни сред децата представители на обществото. Публикуват се в ежедневниците рисунки или стихове създадени от деца и посветени на плодовете и зеленчуците.

За да се гарантира ефективността на схемата за предлагане на плодове в училищата, информационните дейности се осъществяват с участието на всички заинтересовани страни от областта на образованието, земеделието, общественото здравеопазване, както и с активното участие на средствата за масова информация.

За постигане широко популяризиране на целите на схемата на национално или регионално ниво се привличат съмишленици сред гражданите и неправителствените организации.

ХІІ. ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА СХЕМАТА

- Весела Вълчева Цветкова, държавен експерт, дирекция „Директни плащания и пазарна подкрепа”, Министерство на земеделието и храните, ел. адрес: vtsvetkova@mzh.government.bg

ПРОГНОЗЕН БЮДЖЕТ ЗА СХЕМА "УЧИЛИЩЕН ПЛОД"

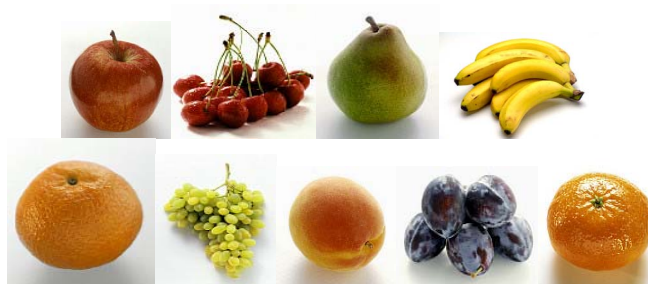
УЧЕБНА ГОДИНА (2014 - 2015)		
1	Общ брой учебни заведения в страната	4 520
2	Предполагам брой участващи учебни заведения	3 000
2a	Процент от общия брой училища (%)	66
3	Общ брой деца, в съответствие с Приложение №2 на Регламент 288/2009	316 744
3a	Процент деца от общия брой деца (%)	69,40
4	Прогнозен брой деца	352 000
5	Общ брой деца от целевата група	507 180
6	Брой седмици	20
7	Честота на раздаване на седмица	2
8	Разходи за закупуване на плодове и зеленчуци на дете за учебна година (8=10/5)	27,29 лв.
9	Приблизителна стойност на порцията (9=8/(6*7))	0,68 лв
10	Общ бюджет за доставка на плодове и зеленчуци за учебна година (10=10.1+10.2)	9 606 080,00 лв.
10.1	Финансиране от ЕС за доставка на плодове и зеленчуци	7 374 343,12 лв.
10.2	Национално финансиране за доставка на плодове и зеленчуци (10.2=4*8-(10.1))	2 231 736.88 лв.
11	Общ бюджет за информационни разходи (11=11.1+11.2)	168 423,72 лв.
11.1	ЕС бюджет за информационни мерки (1,85%)	151 583,72 лв.
11.2	Национално финансиране за информационни мерки	16 840,00 лв.
11.3	ЕС бюджет за съпътстващи мерки (8,15%)	667 787,74 лв.

11.4	Национално финансиране за съпътстващи мерки	74 200,00 лв.
12	Общ бюджет за съпътстващи мерки (12=11.3+11.4)	741 987,74 лв.
13	Общо средства от ЕС (13=10.1+11.1+11.3)	8 193 714,58 лв.
14	Общо национални средства(14=10.2+11.2+11.4)	2 322 776,88 лв.
15	Общо средства за схема „Училищен плод” за 2014/2015 учебна година (15=13+14)	10 516 491,46 лв.
Всички средства са в лева без ДДС		

СПИСЪК НА ДОПУСТИМИ ПРОДУКТИ

ПРЕСНИ ПЛОДОВЕ
Ябълки
Круши
Праскови
Сливи
Череши
Грозде
Банани
Мандарини
Портокали
Грейпфрути
Киви
ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ
Домати
Краставици
Морков

РАЗМЕР НА ПОРЦИИТЕ ПО СХЕМА „УЧИЛИЩЕН ПЛОД“

Порции плодове и зеленчуци за едно дете или ученик		
№	Плод/зеленчук	Минимално тегло в една порция (кг.)
1.	Ябълки	0,125
2.	Круши	0,100
3.	грозде	0,150
4.	Праскови	0,150
5.	Сливи	0,120
6.	Банани	0,150
7.	Портокали	0,150
8.	Мандарини	0,140
9.	Грейпфрут	0,150
10.	Киви	0,090
11.	Череши	0,150
12.	Домати	0,100
13.	Моркови	0.100
14.	Краставици/корнишони	0,100

СЪПЪТСТВАЩИ МЕРКИ

Съпътстваща мярка	Сектор	Цел	Описание	Очаквани резултати/Обосновка
Посещения в земеделски стопанства или опитни градини	Земеделие	Да даде на децата разбиране за това откъде идва тяхната храна.	Децата ще посетят мрежа от овощни градини/производители организирани от (ОП) и с организирани обиколки съсредоточени върху производството на плодове, т.е. от земеделското стопанство до вилницата и качеството.	Децата ще получат разбиране за това откъде идва храната. Няколко проучвания сочат, че физическото и физиологично прекъсване на връзката с произхода на храната ни допринася за лошото качество на храненето. Като вторичен резултат, земеделските стопани могат да играят по-централна роля в обществото.
Училищни курсове по градинарство	Земеделие	Да научи децата какъв е действителният произход на плодовете и зеленчуците, които консумират	Предоставяне на необходимото физическо оборудване и предварителни условия за засаждане и отглеждане на дървета, храсти или растения, от които се добиват плодове и зеленчуци, в ограничената площ на учебното заведение	Децата ще научат как да отглеждат и как да се грижат за плодните и зеленчукови растения и дървета
Обучителни материали	1. Обществено здравеопазване; 2. Земеделие	1. Да даде на децата разбиране защо яденето на плодове и зеленчуци е добро за тяхното здраве 2. Да даде на децата разбиране за	Предоставяне на педагогически материали на учителите, които те да използват в рамките на редовната учебна програма, насочени върху здравословните предимства на	Децата ще получат познания относно здравословните предимства в храненето, хранителната стойност и предотвратяването на болести чрез здравословни хранителни навици.

		съществуващото разнообразие от плодове и зеленчуци, особено за видовете отглеждани в България	плодовете и зеленчуците	Деца ще получат разбиране за многото възможности за консумация на различни плодове и зеленчуци
Обучения учители	Образование	Да научат децата да развиват здравословни хранителни навици като част от здравословния начин на живот	Предоставяне на обучителни инструменти и организиране на курсове за учители относно здравословни хранителни навици и здравословен начин на живот за деца	Деца систематично ще се запознават с развиването на здравословния начин на живот, който комбинира балансиран хранителен режим и физическа активност
Награди	Образование	Да предостави на децата стимули за консумиране на повече плодове и зеленчуци	Самодокладваща система за деца (те съобщават колко порции плодове и зеленчуци са консумирали през седмицата), учениците, които са консумирали повече, получават стикери. Деца, които няколко седмици подред са получили стикери, могат да участват в лотария.	Деца увеличават своя общ прием на плодове и зеленчуци, тъй като се дават награди за ядене на повече плодове и зеленчуци през целия ден, а не само в училище.
Тематични дни посветени на плодовете и зеленчуците	Образование	С празник и веселие децата да разберат ползата за тяхното здраве от консумирането на плодове и зеленчуци	Провеждане на ден на сезонните плодове или зеленчуци или ден посветен на конкретен плод, като децата сами намерят информация за полезните свойства на съответните продукти. Конкурс за стихотворение или рисунка; състезание за най-красиво приготвени плодови блюда и др.	Деца получават познания относно полезните за здравето свойства на плодове и зеленчуците. Деца получават разбиране за различните възможности за консумация на плодове и зеленчуци.

